

Priority zahraničných vzťahov Mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2012 -2014 a výhľad na nasledovné roky

Materiál bol prerokovaný a schválený uznesením Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 220 zo dňa 25.9. 2012.

Priority medzinárodnej spolupráce Slovenska sú zadané v **Programovom vyhlásení Vlády SR na roky 2012-2016** z ktorého vyplýva, že Slovenská republika aj vo väzbe na miestnu a regionálnu samosprávu bude prioritne podporovať vzťahy so štátmi EÚ s osobitným zreteľom na susediace krajiny, demokratizačné procesy v Európe s dôrazom na krajiny Západného Balkánu a východného partnerstva a na podporu ekonomických záujmov, investícií, inovácií, ako aj energetickú bezpečnosť krajiny.

V zmysle § 21 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov môže obec v rozsahu svojej pôsobnosti spolupracovať s územnými a správnymi celkami alebo úradmi iných štátov vykonávajúcich miestne funkcie.

Vstupom Slovenska do Európskej únie v r. 2004 sa postavenie Bratislavy, ako jedného z hlavných miest štátov EÚ, posilnilo politicky, ale aj geograficky a primerane s tým rastie aj význam jednotlivých mestských častí ako nedeliteľnej súčasti hlavného mesta.

Počtom obyvateľov najväčšia mestská časť Bratislava-Petržalka je svojou polohou "odsúdená" na cezhraničnú resp. medzinárodnú spoluprácu. Priama hranica s dvoma rakúskymi spolkovými krajinami Dolným Rakúskom a Burgenlandom, bezprostredná blízkosť maďarskej hranice a vzdialenosť aj mentálne blízke väzby s Českou republikou predurčujú Petržalku konzultovať svoje rozvojové priority aj so zahraničnými partnermi. Nie celkom šťastne nastavené priority jednotlivých operačných programov Slovenskej republiky výrazným spôsobom v porovnaní s ostatným Slovenskom obmedzujú resp. vylučujú Bratislavu, aj jej mestské časti, z účasti na čerpaní prostriedkov Európskej únie aj v takých oblastiach, kde spolupráca by nemala mať byrokratické hranice - napr. oblasť cestovného ruchu a ďalšie budovanie infraštruktúry v prihraničných územiach. Rozvoj území, kde za 40 rokov okrem železnej opony nebolo vybudované nič, závisí predovšetkým od vlastných prostriedkov samospráv, ktorých, ako vieme, nikdy nie je navyše ... Nehovoriac o tom, že Bratislava, resp. jej okrajové mestské časti sú vstupnou bránou na Slovensko, podľa ktorých si turisti vytvárajú prvý dojem. Rakúske, ale aj nemecké spolkové krajiny si práve na podporu rozvoja území na bývalých vonkajších hraniciach EÚ (t.j. aj na hraniciach s bývalým Česko-Slovenskom) vybojovali osobitné finančné prostriedky na investovanie do rozvoja tohto kedysi zanedbávaného územia.

Prehľad doterajšej medzinárodnej zmluvnej spolupráce mestskej časti Bratislava-Petržalka

1. Dohoda o spolupráci s Darnyckým obvodom mesta Kyjeva (Ukrajina)

Dohoda bola podpísaná 27. februára 2004 v Bratislave počas návštevy predstaviteľov Darnyckej obvodnej štátnej správy.

Aktivity v rámci spolupráce:

- V decembri 2007 sa uskutočnila oficiálna pracovná návšteva delegácie Darnyckého obvodu v mestskej časti Bratislava-Petržalka.
- V dňoch 12.-15.2. 2009 vykonal starosta mestskej časti služobnú cestu do Kyjeva ako recipročnú návštevu v zmysle zmluvnej spolupráce. O služobnej ceste informoval poslancov Miestneho zastupiteľstva Bratislava-Petržalka na rokovaní dňa 24.2.2009.
- Plán najbližších aktivít spolupráce predložil starosta M. Ftáčnik na rokovanie Miestnej rady dňa 17.9. 2009.
- V júni 2010 uskutočnila delegácia Darnyckého obvodu oficiálnu návštevu našej mestskej časti.

2. Zmluva o partnerstve s medzi mestskou časťou Praha 5

Zmluva podpísaná 9. 7. 2009 v Bratislave počas oficiálnej návštevy predstaviteľov Prahy 5.

Aktivity v rámci spolupráce:

- V septembri 2009 sa uskutočnila recipročná návšteva starostu MČ Bratislava-Petržalka M. Ftáčnika v Prahe 5.
- V dňoch 17.- 20.10.2010 sa zúčastnili miestneho úradu a dvaja zamestnanci miestneho úradu konferencie organizovanej MČ Praha 5 o "Začleňovaní osôb so zdravotným znevýhodnením do spoločnosti a odstraňovaní bariér vo verejnom priestore." V rámci konferencie boli uskutočnené workshopy, zamestnanci si vzájomne vymenili skúsenosti a bola uskutočnená exkurzia v zariadeniach, ktoré pomáhajú zdravotne znevýhodneným občanom.
- Od roku 2010 sa každoročne zúčastňuje mestská časť Bratislava-Petržalka na podujatí Talent roka, výročný koncert organizovaný mestskou časťou Praha 5 v mesiaci február, na ktorej zastupuje našu mestskú časť talentovaný žiak, študent (spravidla spevák).
- V dňoch 9.–10. 2. 2011 navštívil Prahu 5 nový starosta Petržalky Vladimír Bajan s delegáciou
- Dňa 1.6. 2012 bol predložený spoločný projekt MČ Bratislava-Petržalka a MČ Praha 5 v rámci výzvy programu Európa občanom, opatrenie 1.1 Partnerstvo miest – stretnutia občanov. Cieľom projektu je zorganizovať spoločné stretnutie seniorov oboch mestských častí v rámci podujatia Senior fest, ktorý sa uskutoční v októbri t.r. Rok 2012 vyhlásila Európska únia za Rok aktívneho starnutia a porozumenia medzi generáciami a v rámci aktivít projektu sú preto naplánované aj stretnutia seniorov so žiakmi základných a materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ Bratislava-Petržalka.

3. Návrh Zmluvy so samosprávou XI. Obvodu hlavného mesta Budapešť-Újbuda o vzájomnom partnerstve a spolupráci.

Materiál bol prerokovaný a schválený na rokovaní Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava-Petržalka dňa 15.12. 2009. Samospráva XI. obvodu Budapešť-Újbuda prerokovala návrh Zmluvy na svojom rokovaní dňa 18.3. 2010. Vzhľadom k tomu, že materiál nebol maďarskou stranou schválený, k naplneniu spolupráce zatiaľ nedošlo.

Priority bilaterálnej medzinárodnej spolupráce na roky 2012-2013

Priority medzinárodnej spolupráce MČ Bratislava-Petržalka vychádzajú okrem už spomínaného Programového vyhlásenia Vlády SR aj z materiálu **“Návrh priorít a krokov na realizáciu cieľov a aktivít v oblasti medzinárodnej spolupráce“ hlavného mesta SR Bratislavy**“, ktorý schválilo Mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 27.10. 2011 a ktorý definuje strategických partnerov a prioritné oblasti spolupráce. Spolupráca hlavného mesta s jednotlivými mestskými časťami si vyžaduje koordinovaný postup a preto aktivity Bratislavy by mali byť koordinované aj pri stanovovaní priorít v oblasti zahraničných vzťahov.

Neustále sa zvyšujúce požiadavky a nároky občanov na miestne samosprávy si vyžadujú permanentne sledovať pozitívne skúsenosti zo zahraničia a podľa možnosti ich aplikovať v miestnych podmienkach.

V období najbližších 2 rokov by sa medzinárodná spolupráca MČ Bratislava – Petržalka sústredila predovšetkým na spoluprácu so samosprávami okolitých krajín, kde by sme veľmi radi využili dlhodobé skúsenosti Viedne a jej jednotlivých mestských častí s riešením aktuálnych problémov (parkovacia politika, “psíčkári“, revitalizácia verejných priestorov, bezpečnosť).

Pokračovať budeme v spolupráci s partnerskou mestskou časťou Praha 5, v rámci ktorej sa už uskutočnilo niekoľko vzájomných stretnutí a sú pripravené aj prvé spoločné projekty, ktoré sa budú uchádzať o pridelenie finančných prostriedkov z fondov EÚ.

V súvislosti s možnosťami čerpania finančných prostriedkov aj z prostriedkov mimo fondov EÚ, napríklad Vyšehradský fond, by sme radi rozvinuli intenzívnejšiu spoluprácu s niektorým ďalším partnerom z krajiny V-4, prioritne s maďarskými obcami či mestami.

Zvýšené zahraničné aktivity v rokoch 2012–2013 sú potrebné aj z dôvodu prípravy priorít nového programovacieho obdobia EÚ na roky 2014-2020, kde skúsenosti zahraničných partnerov môžu slúžiť ako vhodný argument pri presadzovaní požiadaviek miestnej samosprávy pri rokovaniach s predstaviteľmi vlády a ústredných orgánov štátnej správy SR a následne, aby tieto požiadavky mohli byť presadené aj pri oficiálnych rokovaniach s Európskou komisiou. Mestská časť v tejto súvislosti spolupracuje aj so Združením miest a obcí Slovenska, ktorého výkonný podpredseda je členom pracovnej skupiny “Partnerstvo pre politiku súdržnosti“, ktorú menoval minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a ktorá predstavuje platformu pre výmenu skúseností a názorov odborníkov pre oblasť politiky súdržnosti po roku 2013.

Mestská časť Bratislava – Petržalka má viacročné skúsenosti s vlastným fungovaním ako samostatná obec, či už v rámci spoločného štátu Čechov a Slovákov, v rámci samostatnej Slovenskej republiky a tiež aj z viacročného členstva Slovenska v EÚ. O tieto skúsenosti by sme sa radi podelili a odovzdávali ich aj ďalej. Aj v rámci deklarovanej podpory Vlády SR novým kandidátskym krajinám na členstvo v EÚ preto uvažujeme s nadviazaním bližšej spolupráce so samosprávou v niektorej kandidátskej krajine EÚ. Prvé kroky v tomto smere už boli zrealizované na stretnutí

starostu MČ Vladimíra Bajana s veľvyslankyňou Srbska na Slovensku vo februári t.r. Pani veľvyslankyňa má dlhoročné skúsenosti s prácou v samospráve mesta Belehrad, kde pôsobila aj vo funkcii primátorky. V máji t.r. prebehli v Srbsku voľby na všetkých úrovniach štátnej správy aj samosprávy. Po kreovaní nových orgánov požiadame Srbské veľvyslanectvo o sprostredkovanie priamych kontaktov s predstaviteľmi miestnej samosprávy pravdepodobne z niektorej z mestských častí Belehradu.

Spolupráca s inštitúciami Európskej únie

Starosta Mestskej časti Bratislava-Petržalka Vladimír Bajan má v období rokov 2010-2014 aj štatút náhradníka vo Výbore regiónov Európskej únie. Výbor regiónov je poradným orgánom európskych inštitúcií a jednotliví jeho riadni členovia ako aj náhradníci majú možnosť prostredníctvom jednotlivých odborných komisií alebo prostredníctvom Národnej delegácie SR vo Výbore regiónov klásť otázky na oficiálnych predstaviteľov Európskej komisie a Európskeho parlamentu. Bolo by preto vhodné a účelné využiť tento mandát a prostredníctvom neoficiálnych rokovaní v Bruseli získať relevantné informácie o pripravovaných zmenách v prioritách EÚ na roky 2014-2020 a predovšetkým o možnostiach čerpania prostriedkov z európskych fondov pre obce a mestá.

Medzinárodná spolupráca v roku 2014

Ďalší míľnik medzinárodnej spolupráce vidíme v r. 2014, v ktorom uplynie 10 rokov od členstva Slovenska v EÚ. V rámci série podujatí, ktoré budú organizované či už na celom Slovensku alebo v rámci Bratislavy, vidíme priestor aj na prezentáciu aktivít mestskej časti. V rámci Dní Petržalky by sme chceli okrem iného zorganizovať aj stretnutie petržalskej generácie tretieho veku s partnermi z partnerskej časti Praha 5, niektorého viedenského okresu a z mestskej časti Nový Belehrad. Na stretnutí by mohli dominovať témy, ktoré sú vysoko aktuálne aj pre našu mestskú časť: plusy a mínusy z otvorenia európskych hraníc – skúsenosti seniorov zo starých a nových členských krajín EÚ, zapájanie sa generácie v postproduktívnom veku do aktívneho života, viacgeneračné spolunažívanie, téma migrácie z tretích krajín ...

Medzinárodná spolupráca vo výhľade rokov 2016-2018

V júli 2016 prebehá Slovensko na obdobie 6 mesiacov predsedníctvo v Rade Európskej únie. Prvýkrát v histórii nášho členstva budeme rozhodovať o prioritách európskej politiky a o témach, ktorými by sme chceli spoločnú Európu osloviť. Vidíme v tom veľkú príležitosť, aby sa medzi priority slovenského predsedníctva dostali aj požiadavky miestnej samosprávy.

V r. 2018 uplynie 100 rokov od rozpadu Rakúsko-Uhorskej monarchie. Aj keď nie je moc času nostalgicky spomínať, je nevyhnutné pripomínať si spoločnú históriu. Petržalka tvorila vždy významný jazýček na váhach mocností, či to už bolo za čias napoleonských vojen, pri rozpade monarchie, v priebehu a na konci 2. svetovej vojny. Bolo by preto dobré keby sme si toto strategické postavenie zachovali aj v nasledujúcom období a k tomu by mohli prispieť aj naše zahraničné aktivity a intenzívnejšia spolupráca so zahraničnými partnermi.